

החברותא

בס"ד ערש"ק פרי תולדות (מדרש) כ"ז חשון תשע"ד

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 467

פנינים יקרים

אברהם הוליד את יצחק (כ"ה, י"ט) רש"י: לפי שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה שהרי כמה שנים שהתה עם אברהם ולא נתעברה ממנו, מה עשה הקב"ה? צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם וכו'. לכאורה למה קרא אותם ליצני הדור הלא הם רשעי הדור, אלא שנאמת הכל ידעו דמאברהם נתעברה רק אמרו דרך ליצנות אלא שהיה חשש שמא ברכות הימים יהיה נשכח שהנאמר הוא רק בגדר ליצנות לכך צר קלסתר פניו של אברהם. (אמר המעתיק שים לב להזכר מליצנות אחת כי אינך יודע עד היכן תגיע השפעתה במשרין ובעקיפין).

ולאום מלאם יאמץ וגו' (כ"ה, כ"ג) פרש"י לא נתמלאה צור אלא מתרנגנה של ירושלים, אפשר לומר שיש במאמר זה יסוד שחזקה ועליונותה של עשו-אדום בא מחולשתה של בני יעקב, דלכאורה צ"ב אחרי שאמר יצחק לעשו בא אחיך במרמה ויקח ברכתך (כ"ה, ל"ה) איך מצא יצחק מקור לברכו? אך כאשר נעין בדברי רש"י על הכתוב הנה משמני הארץ יהיה מושבך (שם ל"ט) ופרש"י זו אימליאה של יון, והרי ידוע שאימליה של יון לא היה בעולם בתקופת ברכת יצחק לעשו כדרשת חז"ל שאחרי שנשא שלמה המלך את בת פרעה נעץ גבריא'ל קנה בים ועליו נבנה כרך גדול של רומי נמצא שחזקה של עשו משמני הארץ באה אחרי חולשתו של שלמה שגרם כל זה, ענין זה מבהיל על הרעיון.

ויגדלו הנערים ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם וגו' (כ"ה, כ"ז) וקשה למה נקט אצל עשו פעמיים איש וביעקב פעם אחת, ויש לומר שעשו כשהיה בציד היה שונה במהותו ממה שהיה כשהיה איש שדה, משא"כ יעקב בכל המצבים נשאר באותה תמימות.

הקל קול יעקב והידים ידי עשו (כ"ז, כ"ב) בתוה"ק 'הקל' קול יעקב בלי 'או' נדרש לומר שאם קל קול יעקב כלומר שרפו מהתורה ומהתפלה או הידים ידי עשו. מפני שכח התורה והתפלה נחלשה...

(עפ"י הגר"א מוילנא)

הקול קול יעקב והידים ידי עשו (כ"ז, כ"ב) איתא במד"ר עה"פ הקול קול יעקב וכו' קלא דיעקב מסגלין וידי דעשו מרמזין ליה והוא אתי, פירוש דיעקב פועל כל טובות שבועולם ומרבה ע"י קולו בתורה ותפלה ומסגל בקולו שיהי' כל הטוב שבעולם וידיים של עשו נוסגלין ממנו כל הטוב ברמיזה קלה, ומכיון שכל הטוב הוא בעצם של יעקב ועשו נוסגל ממנו בזרוע ובחזקה וישראל נשארין ריקנים מכל טוב חסרון זה שנחסר להם הוא נכיון גדול על עוונותיהם כדרשת חז"ל (בב"ט) מה שעכו"ם נוסלים מהם בזרוע מכפר עליהם כצדקה. זה מה שהועילה רבקה בזה שיעקב יקבל הברכות ויהיו שלו דאילו היה עשו מתברך לא היה לישראל כפרה זו.

(מתוך בית הלוי)

מה שחפץ יצחק לברך את עשו מבארים שהתכוון שיהיו כמו יששכר וזבולון, אולם רבקה הכירה את עשו וכוונותיו וידעה שאם יעקב יצפה לחסדי עשו לא יהיה לו מה לאכול. אדרבה מתוך ההכרות את יעקב הבינה שרק לאחר שיתברך יעקב בשפע ויוכל לישב בהרחבה על התורה ועל העבודה גם עשו יצא מזה מרויח כמו שאומרים שמח זבולון בצאתך, מתי? כשיששכר באהליך.

(מתוך נחל איתן)

עד אשר תשוב חמת אחיך - עד שוב אף אחיך ממך (כ"ז, מ"ד-מ"ה) לכאורה כפלות הלשון אומר דרשני, אפ"ל ע"פ מש"כ (משלי כו) כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם, וה"פ וישבת עמו (עם לבן) ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך, ומהיכן תדע שתשוב חמת אחיך? עד שוב אף אחיך שאתה מצדך לא יהיה כל מינה כלפי אחיך כי ההשפעה היא הדדית לטוב ולמוטב.

(פנים יפות)

(נמסר ע"י ר' ש. כץ - תורגם מאנגלית)

ב"ה ירושלים ת"ו טבת תשל"ה.

שלומים מרובים מציון וירושלים
לכבוד ידידי וחברי הנאמן אציל
הנפש מר הי"ו
בראנקס, נ. י.

אחרי מבוא הברכה והשלום ברוב אהבה וידידות, שמחתי מאוד לקבל אגרתך היקרה שופעת הידידות ובשורת השלום, כי הזמין לך השי"ת המקום והאפשרות לעסוק במקצוע רפואת הנפש להיות שליח מעלה של נתינת רשות לרופא לרפאות אנשים מדוכאים ביסורים, יסורי נפש אשר כמעט אין קשים מהם, להתחבר אליהם ולתת להם הרגשה שאתה סובל יחד עמם שרק בדרך זו אפשר לרופא המטפל להביא להם תועלת בטיפולם. אני מלא תקוה, שהקדוש ברוך הוא יהיה בעזרך ותוכל להוציא אל הפועל מחשבתך הטובה לפרסם באנגלית רעיונותיך בדבר שיטת הריפוי לחולי הנפש, ע"י החדרת דרך האמונה במפגש חייהם של החולים, כדי שיוכלו לעמוד מקרוב על סיבת התדרדרותם שלא שמו לב בעוד מועד לתקון מערך נטיותיהם הטבעיות שלא נתנו להם רסן ונפגם כח המעצור, להתעצם נגד דמיונות השקר אשר מבעיתים אותם, ולא חישלו את עצמם לעמוד מול הסערות הנפשיות שפקדו אותם ע"י הוספת דמיון על דמיון ומחשבות רעות אפפו אותם, כי באו להם מים עד נפש.

דרך האמונה היא דרך רפואה לכל, לכל אדם ולכל מחלה, כי זה הדרך היא דרך החיים, ואין זולתה. אחת היא ואין שניה לה. זאת הדרך היא התקשרות של הנפש עם בוראה שלפעמים היא באה ע"י עוצם היסורין כדי

שתקרא לבוראה מתוך המיצר וגבול אשר הושמה בו בעצם בריאתה בעולם השפל מלא הנסיונות רב המלחמות.

רק כאשר כל אלה המטפלים בחולי הנפש יהיו אמונים על דרך האמונה וחוגרים עוז לחשוב מחשבות אמיתיות איך להקל על סבלם של החולים בלי שום התייחסות לכושרם ומרצם, רק להיות כעול למשא להיות רציני במסירות נפש למען הביא מזור לחולים, אזי מתנוסס ה' רופא החולים ומנצנץ לו במחשבתו כל מיני דיבורים טובים ומועילים שהם כמים חיים על נפש עייפה של החולים האומללים, והם החולים מרגישים מיד את עוצם האהבה והרוך שהרופא הנאמן משפיע בהם ומשתפים עמו פעולה להוציא סגור ליבם לפרט לפניו את כל מה שמעיק עליהם זה שנים רבות שעדיין לא העיזו לגלות זאת לאיש זולתו מחמת עוצם פחדם וחוסר אמון והתייאשות מעצמם למצוא איש אמת המסוגל להבינם כראוי, כפי מסירות נפשם של הרופאים כך ימצאו המסילה הנאמנה לנפשו של החולה לרפאותו כליל, ולא פעם ולא פעמיים, אלא העבודה צריכה להיות בעקשנות גדולה ללא ליאות ובלי יאוש, ולהתחיל ולחזור ולהתחיל כל פעם מחדש בלי מספר, עד שלפתע פתאום ימצא לפניו חולה שכבר נרפא לגמרי ולא נשאר בו שום סימני מחלה. בעוצם מסירות נפשו בורא הרפואה יש מאין, וממשיך עליו חסדים ממקור הרחמים. ולא זו בלבד שזה מביא להרופא המטפל התפתחות עצמית, אלא ע"י כך נהפך הרופא להיות מקושר בבוראו להיות צינור של מעלה, ורק צינור, להביא פדות לבעלי יסורי הנפש, ואז מרגיש כי ה' ניצב

מכתב קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמי קודם

467
א

בעבודתך האנושית ולהגיע יחד לתכליתנו
תכלית שלמות הנצח שהוא שלמות הביטול
לחיות מציאות האין שהיא מציאות הקדושה,
שזוהי דרך גאולתן ורפואתן של ישראל,
שנוכה לזה במהרה בימינו אמן.

ברגשי כבוד רב, בידידות נאמנה, דוש"ט כל
הימים,

אשר פריינד

עליו לעזרו מלמעלה וידו בתוך ידו למען
הוצאת הנפש ממאסרה והקמת השכינה
מעפרה.

אני מודה לך על תרומתך בסך מאה דולרים
ששלחת לצדקה והעברתי אותם למפעל
החסד "יד עזרה", למען עניי ירושלים, ברוך
תהיה וברוך חלקך במעשי הצדקה.
מקרב לב אני מאחל ומברך אותך שתצלח

שאתה משקיע בתפקידים שלך בעבודתך,
אז אני בטוח, שבעזרת ה' תצליח. מצידי אף
פעם לא אפסיק לקוות ולהתפלל שהאהבה
ששוכנת עמוק בלבבות של אב ובן ינצחו את
כוחות הפירוד והשנאה להביא כניעות
משותפת בשתי הצדדים ומאבק מאוחד נגד
האויב האמיתי במאבק הזה - השטן, שזורע
מחלוקת ושנאה כדי להרחיק את גאולתנו ה'
ירחם.

אם שלום אמיתי יתבסס, ואני מקווה שכך
יהיה, זה יביא אתו שלווה ושקט בליבך וסוף
לכאבים הגופניים שהמחלוקת הארוכה גרמה
לך. הלחצים החזקים שאתה כעת חווה
בעבודתך גם יפחתו מאוד. אולם, אם כעת
הנך עדיין תחת לחץ חזק בעבודה, אתה יכול
לחפש מקום עבודה אחר באותו קו עבודה בו
אתה עובד כעת.

אני מבקש מבורא העולם שיזכה אותי לראות
בחיי סוף למחלוקות אב ובן כדי שנוכה
לגאולה שאנו מצפים ומייחלים, מהגלות
המרה והארוכה הזו שה', ברחמיו עלינו,
מחכה זמן כה רב לגאול אותנו.

בברכת כט"ס

אשר פריינד

ב"ה

י"ח ניסן תשל"ז

לכבוד מר.....

אני בטוח שאתה יודע כמה השתוקקתי
והתפללתי שסוף סוף שלום אמיתי יתבסס
וישרה במשפחתך. המחלוקות, גרמו לי
כאבים חזקים ואני מקווה שכבר פסקו. על
כן אתה יכול להיות בטוח שהתפילות שלי
עליך ממשיכות, שה' יתן לך את הכח להחזיק
מעמד בקשיים שכרוכים בזו הדרך של
שלום.

דע, שהשטן לא ישקוט בניסיונות שלך
לשלום. הוא יביא לך הרבה פחדים של
דמיון וחולשה וחולי אשר כולם באים בכוונה
להכריח אותך להפסיק אפשרויות של שלום.
לכן, אתה חייב להישאר מאוד חזק לא לקבל
את המחשבות השקריות האלו, ברם המשך
בעקשנות במאמצך להכניס שוב ושוב כוחות
חזקות של שלום. העובדה שזה כל כך קשה
לך, מראה לך, שרק בזה מונח הסיפוק שלך
ותיקון הנפש שלך לסיבה שבשבילו ירדת
לעולם הזה.

אם בכל זאת, תהיה עקשן לפרוץ את כל
המכשולים שתתקל בהם, עם לא פחות נחישות

ויצא יעקב וגו' (כ"ה, י') פרש"י מגיד שייציאת צדיק מן המקום עושה רושם וכו'. ויש להתבונן וכי אברהם ויצחק לא הלכו ממקום למקום ולמה לא נכתב אצלם לשון יציאה, ויש לפרש שדייקא יציאתו של יעקב עשה רושם אבל לא יציאת אברהם ויצחק לפי שהמה הלכו עם כל בני ביתם ולא נשאר במקום שום צדיק על כן לא עשו רושם. אבל ההולך ממקום שצדיקים מצוים שם או יציאתו עושה רושם כי הצדיקים שנשארו קשה עליהם פרידתם.

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (כ"ה, י') איתא במד"ר שיש בענין זה שני דברים: א. יציאה וגירוש מארץ ישראל. ב. וילך חרנה-חרון אף בהגעה לארץ נכריה. יציאה זו אינו לעונש על חטאים דהרי היה יכול להענישם בעודם יושבים עליה, רק יציאתם מארץ ישראל וביאתם לחרון אף היה לטובתם לתכלית שיקבלו יסורים ושלא תהיו סבורים שזורקו לגולה ויהיה כפי שנודמן אם לטוב או למוטב אדרבה מדהא דהכיתנו מוכח דאינו מאיסה ועדיין הם ברשותו יתב"ש.

והנהגה שלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה (כ"ה, י"ב) הנהגה שלם אצל האדם שכל בעיני עצמו שהוא מוצב ארצה או וראשו מגיע השמימה - הריהו באמת גדול בשמים כמוה שאמר הוזה"ק מאן דהוא ועיר הוא רב, וזוכה שה' נצב עליו שתהא שכינתו שורה עליו כמו שנאמר ואת דכא ושפל רוח אשכנן. (אורח לחיים)

ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה וגו' (כ"ה, ט"ז) פרש"י שאם ידעתי לא ישנתי במקום קדוש כזה. ע"כ אצל פרעה נאמר ויקץ וישן ויחלום שנית (מ"א, ה') כמשקץ משנתו הוא חוזר לישון שנית, אבל יעקב כשהקיץ משנתו הריהו מזרז עצמו מיד אל התורה והעבודה ואמר בפשטות אכן יש ה' במקום הזה.

ויקץ יעקב משנתו (כ"ה, ט"ז) במד"ר איתא אמר רב יוחנן 'ממשנתו' מלשון לימוד, ולכאורה צריך להבין שהרי לפי הדרש חסרה אות "מ" כדי לשנות הדרש מלשון שינה ללשון לימוד, אמנם ידוע מה שכתב הרמב"ם (פ"ה משמונה פרקים) וכן הובא במד"ר או"ח (סימן רלא) בשם רבינו יונה שאפילו שהאדם ישן אם כוונתו שיכול אח"כ ללמוד ולעבוד את בוראו גם השינה נחשבת כמו שלומד ועובד ה' גם עכשיו נמצא שהשינה אצל יעקב כמו ששונה משנתו.

ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה (ל"א, א') איתא במד"ר שמפרש אין 'כבוד' אלא ממון. הה"ד (נחום ב, י) בַּז קָסַף בָּזוּ וְהָב בָּזוּ וְאֵין קָצָה לְתִכּוּנָהּ כְּבֹד מִכָּל פְּלִי חֲמָדָה. ולכאורה קשה הרי זה סותר לדבר התנא באבות (ו') שאמר אין כבוד אלא תורה שנאמר כבוד חכמים ינחלו וכו'. אמנם כשתדייק תמצא שבכל התנ"ך כתוב 'כבוד' מלא ב'ו' משא"כ בפסוק בזו כסף וכו' כתוב 'כבוד' בלי 'או', ללמדנו ש'כבוד' חסר הוא ממון שאינו רק כבוד מדומה, אבל 'כבוד' מלא אינו באמת כי אם כבוד התורה.

שהשמחה במעונם

הר"ר זאב וילר ומשפ' לאירוסי הבת

י"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' ערני 3
02 - 5829688
02 - 5325477 פקס
ת.ד. 5080
ירושלים 91050

לעיילי ד' גש'מת

הבחור יוסף צבי קליין ז"ל נלב"ע ד' כסלו תשנ"א
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע